

2012-04-10

Dnr 44-2011:3541

Prolympia AB

mattias.fejes@prolympia.se

Rektorn vid Prolympia i Jönköpings kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Prolympia i Jönköpings kommun

2012-04-10

1 (18)

Dnr 44-2011:3541

Tillsyn av den fristående grundskolan Prolympia i Jönköpings kommun

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför under hösten 2011 och våren 2012 tillsyn i de grundskolor som har Prolympia AB som huvudman. Prolympia i Jönköpings kommun, besöktes av Skolinspektionen den 28 och 29 september 2011.

Skolans kunskapsresultat för årskurs 9 varierar kraftigt över de senaste fem åren när det gäller genomsnittligt meritvärde. Andelen elever som klarar målen i alla ämnen är däremot mer stabilt. En möjlig förklaring är skolans ambitionsnivå att eleverna ska klara godkänt betyg och att därmed inte alla stimuleras att nå högre resultat. Skolans kunskapsresultat har inte förbättrats över tid och är idag lägre än vid utbildningsinspektionen 2008.

Inom skolan varierar det hur styrande läroplanens inledande två kapitel är för arbetet med undervisning och lärande. Vid lektionsbesök finner Skolinspektionen prov på undervisning som träffar åtskilliga av läroplanens mål, men även undervisning som inte lyckas motivera eleverna. Elevernas inflytande är en viktig pusselbit som behöver infogas i skolans arbete med undervisning och lärande. Detta i sin tur bygger på att syftet med utbildningen och målen för den blir tydligt förankrade hos eleverna. Av läroplanens uppdrag satsar skolan framför allt på ämnesintegrering, vilket rektorn också är drivande i. Genomslaget på elevnivå har emellertid ännu inte hunnit bli sådant att eleverna upplever att detta arbetssätt genomsyrar arbetet.

Prolympia i Jönköpings kommun visar inte en enhetlig bild när det gäller ledningsstrukturen, det pedagogiska ledarskapet och kvalitetsarbetet för skolan som helhet. Till skillnad från vid Skolverkets utbildningsinspektion 2008 har skolan nu formellt bara en rektor, men Skolinspektionen finner att rektorn överlåtit ledningsuppgifter på ett sätt som inte är i enlighet med den nya skollagen. Rektorns övergripande ansvar för skolans kvalitetsarbete och utveckling är heller inte tillräckligt tydligt.

I samband med inspektionen 2008 bedömde Skolverket att kvalitetsarbetet behövde förbättras. Detta behov kvarstår fortfarande. En stor del av kvalitetsarbetet sker av lärare i mindre grupper. Rektorn måste utforma en tydligare styrning av kvalitetsarbetet så att verksamhetens resultat och processer utvärderas

2012-04-10

2 (18)

Dnr 44-2011:3541

och åtgärder vidtas på ett övergripande plan, utöver den pågående satsningen på matematikutveckling. Systematiken i skolans arbete är mer synlig i värdegrundsarbetet, där särskilt F-5 arbetar förebyggande på ett målinriktat sätt. När det gäller kunskapsuppdraget behöver samsynen och systematiken förbättras över hela skolan.

Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att det kvarstår brister som påtalats i Skolverkets beslut efter utbildningsinspektion vid Prolympia i Jönköpings kommun den 29 september 2008 (dnr 54-2007:3521). Exempel på detta framgår ovan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Prolympia i Jönköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Prolympia AB, att senast den **10 aug 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

2012-04-10

3 (18)

Dnr 44-2011:3541

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har och vilka rättigheter elever och deras vårdnadshavare har (Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Elevernas inställning klarläggs så långt som möjligt och eleverna ges möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter, som tillmäts betydelse i förhållande till deras ålder och mognad (1 kap. 10 § andra stycket skollagen).
- Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3

2012-04-10

4 (18)

Dnr 44-2011:3541

Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

- Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).

Trygghet och studiero

Ordningsreglerna har inte utarbetats under medverkan av eleverna.

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Ordningsreglerna utarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).
- Upprätta en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Rektorn ser inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas när det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn (3 kap. 8 § första stycket skollagen).

2012-04-10

5 (18)

Dnr 44-2011:3541

- Rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Det vid utredningen sker samråd med elevhälsan (3 kap. 8 § andra stycket skollagen).
- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Lärarna regelbundet utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella styrdokumenterna (4 kap. 5 § skollagen).

2012-04-10

6 (18)

Dnr 44-2011:3541

- Rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).
- Rektorn ser till att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).
- De uppgifter som överläts är sådana som enligt författningarna får överlätas på annan (2 kap. 9 § skollagen).

2012-04-10

7 (18)

Dnr 44-2011:3541

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolinspektionen utgår i sin tillsyn från alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö. Det innebär att alla elever når maximala resultat och minst betyget godkänt i alla ämnen.

Prolympias meritvärde våren 2011 var enligt Skolverkets statistik 214,1. 2010 var det 208,7, alltså i nivå med riket. Det var det lägsta skolan uppvisat under de senaste fem åren, medan 2009 års meritvärde var det högsta, 224,6. De tre åren dessförinnan har meritvärdet befunnit sig mellan dessa båda värden. Skolans kunskapsresultat har alltså inte förbättrats över tid och är idag lägre än Skolverket redovisade i utbildningsinspektionen 2008.

Av Skolverkets beslut från 2008 framgår att det var mycket stor skillnad mellan flickors och pojkars resultat, till de förras fördel. En jämförelse visar att skillnaden 2011 är mindre, och att pojkarna har något högre meritvärde än i riket. Samtidigt har alltså meritvärdet för båda grupper minskat, särskilt för flickorna (som 2011 ändå har något högre meritvärde än 2010).

Över de senaste fem åren har andelen som nått målen i alla ämnen som lägst varit 77 procent (år 2008). De fyra övriga åren har andelen varit minst 90 procent – 2011 var det 90 procent (77 procent i riket). Här är det värt att notera att förhållandet mellan flickors och pojkars resultat är motsatt mot i riket, så att en högre andel pojkar, 93procent, än flickor, 86 procent, nådde målen i alla ämnen år 2011.

Andelen behöriga elever till nationella program var 2011 mellan 93 och 95 procent, vilket är högre än motsvarande kategorier i riket men innebär ändå att alla elever inte når denna behörighet. När det gäller kunskapsresultaten i årskurs 5, där det tidigare fanns nationella mål, är det endast i svenska, engelska och matematik som elever i Prolympia bedömts riskera att inte nå målen år 2010. I övriga ämnen (utom engelska, där det finns nationellt prov) bedömer skolan att måluppfyllelsen är 100 procent, dock utan att det finns någon dokumenterad grund för detta.

Skolans egen betygsstatistik redovisar resultat för pojkar respektive flickor, där det går att utläsa en större spridning i flickors resultat mellan betygen Icke

2012-04-10

8 (18)

Dnr 44-2011:3541

godkänt och Mycket väl godkänt medan resultaten för pojkar visar en mer samlad bild kring Godkänt och Väl godkänt.

För eleverna i årskurs tre är flickornas resultat något lägre än i riket på de flesta delproven, medan pojkarnas resultat är högre på alla delprov utom ett. För årskurs 5 har skolan högre resultat för både pojkar och flickor, på samtliga delprov, än i riket.

Skolinspektionens utredning visar att alla elever vid Prolympia inte ges möjligheter att nå lägst kunskapskraven i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan föreläggs att vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbetet

Skolan ska enligt läroplanen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna. Där ingår människolivets okränkbarhet, allas lika värde, jämställdhet mellan män och kvinnor och solidaritet med svaga och utsatta.

Enligt intervjuer med lärare och elever vid Prolympia råder det vid tillsynstillfället mestadels studiero, även om en del av de äldre eleverna upplever en del korridorerna som stökiga och att de har olika respekt för olika lärare, vilket får konsekvenser för studiemiljön. Skolan bedömer i sin kvalitetsredovisning att måluppfyllelsen när det gäller trygghet och trivsel är mycket god. Skolan stöder sig på kommunens brukarenkät våren 2011 där 100 procent av eleverna i årskurs 5 uppger sig vara nöjda eller mycket nöjda med tryggheten bland skolkamraterna. I årskurs 8 är det 85 procent som upplever sig trygga bland skolkamrater och personal.

Skolinspektionens utredning visar att det inte är säkerställt att alla elever upplever trygghet på skolan och att resultatet av skolans värdegrundsarbete inte är tillräckligt gott. Skolinspektionen pekar i detta beslut på åtgärder som skolan behöver vidta för att förbättra detta.

2012-04-10

9 (18)

Dnr 44-2011:3541

Föreläggande:**Undervisning och lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna klargör inte för eleverna vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

I läroplanen anges att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

Enligt intervjuade elever vid Prolympia tar lärarna upp betygskriterierna/kunskapskraven, och i varierande grad, mål/syfte. Eleverna berättar också att lärarna nämner kursplanerna ganska ofta, särskilt när eleverna frågar om varför man arbetar med det man gör. En del av lärarna säger i intervjun att de inte arbetar med mål utan med kunskapskrav. Intervjuerna med både lärare och elever visar med enstaka undantag att även om målen är aktuella inför varje arbetsområde så är det få av lärarna som går in för att förankra målen hos eleverna innan undervisningen planeras. Det enda ämne som nämns när eleverna ska exemplifiera tydlighet och koppling mellan mål och arbete är matematik. Elevintervjuerna visar också att eleverna i allmänhet inte blir medvetna om vilka olika ämnen som ingår i grundskolan förrän de befinner sig i årskurser där betyg sätts.

Enligt skollagen och läroplanen ska hänsyn tas till elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Av skollagen följer att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I intervjuer beskriver elever i de högre årskurserna att de flesta lektioner går till på samma sätt oavsett ämne – genomgång och sedan uppgifter, ofta i böckerna. För det mesta gör alla samma sak samtidigt, och de upplever att formen för examination oftast är skriftligt prov. Intervjuer med lärarna visar att utveckling av individanpassning, variation i undervisningen och metoder diskuteras ge-

2012-04-10

10 (18)

Dnr 44-2011:3541

mensamt bland lärarna i F-5, och att utveckling av ämnesövergripande arbete dominerar den gemensamma diskussionen i 6-9.

Både yngre och äldre elever uppfattar att lärarna uppmuntrar och har tilltro till elevernas förmåga, samtidigt som intervjuer med lärare och elever visar att elevernas ibland lågt ställda mål blir vägledande för läraren, och det är en del lärare som utformar skrivningarna så att eleven kan välja att bara bry sig om sådana uppgifter som kan ge betyget godkänt. I det dagliga arbetet får elever som blir färdiga före kamraterna extrauppgifter, men eleverna upplever emellertid inte dessa som ytterligare utmaningar utan de är av samma karaktär som övriga uppgifter.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan inte tillräckligt tydligt klargör för eleverna vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer. Vidare framgår det att alla elever inte ges den ledning och stimulans som de behöver utifrån sina individuella förutsättningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 4 § skollagen, 3 kap. 3 § andra meningen skollagen; Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer;

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska elevernas inställning klarläggas så långt som möjligt och eleverna ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter som ska tillmätas betydelse i förhållande till deras ålder och mognad. Vidare ska eleverna enligt läroplanen ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Enligt skollagen ska eleverna hållas informerade i frågor som rör dem.

När det gäller träning i formella demokratiska processer berättar både yngre och äldre elever vid Prolympia att klassråd och elevrådsmöten äger rum regelbundet och att de fungerar. Däremot är elevernas inflytande över undervis-

2012-04-10

11 (18)

Dnr 44-2011:3541

ningen och lärandet inte lika utvecklat. Enligt de äldre eleverna informeras de visserligen oftast om mål i samband med ett nytt arbetsområde, men de säger att det är få av lärarna som tar del av elevernas erfarenheter och tänkande innan de presenterar en planering. Teman för ämnesövergripande arbete för både äldre och yngre elever fastställs av lärarna utan elevernas delaktighet. Enligt intervjuer med eleverna är det inte många elever som kommer med förslag i undervisningen, eftersom de upplever att det ändå är lärarna som bestämmer och berättar vad eleverna ska göra. Enligt intervjuer med lärarna bör skolan nå dit att initiativ kommer från eleverna. I intervju med lärare för de yngre eleverna kommer det enstaka exempel på ett planerat arbete med att tillgodose elevers inflytande.

Utformningen av inflytandet ska enligt skollagen anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Båda de intervjuade lärargrupperna på Prolympia anser att det går att komma längre med elevers inflytande i undervisningen, men intervjuerna och skolans dokumentation visar att det inte finns någon strategi för systematiskt arbete med elevinflytande i undervisningen. Utformningen av elevernas inflytande anges inte i planeringen av skolans verksamhet; där anges endast hur det formella elevdemokratiska arbetet ska säkerställas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att elevernas inställning inte klarläggs så långt som möjligt och att eleverna därmed inte får tillräcklig möjlighet att uttrycka sina åsikter så att dessa tillmäts betydelse. De har heller inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utformningen av inflytandet när det gäller undervisningen anges inte i planeringen av verksamheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 4 kap. 9 § och 14 § första stycket skollagen; Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar

2012-04-10

12 (18)

Dnr 44-2011:3541

Trygghet och studiero**Bedömning:**

Ordningsreglerna har inte utarbetats under medverkan av eleverna.

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten.

Prolympia har olika uppsättningar regler som enligt lärarna gäller för F-5 respektive 6-9. Båda heter "Ordningsregler" utan att det anges vem de gäller för. Enligt lärare i F-5 har reglerna utarbetats av tidigare klasser, och lärarna talar om de regler som redan finns för de nya eleverna. Även om intervjuerna visar att eleverna är införstådda med reglerna uppfattar de att det är lärarna som bestämt dem. Reglerna för 6-9 har enligt eleverna inte utarbetats tillsammans med dem, däremot har skolan och elevrådet avtalat om den konsekvenstrappa som ska aktiveras vid regelbrott mot bakgrund av den nya lagstiftningen.

Enligt skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Prolympia har inte någon plan mot kränkande behandling men väl en likabehandlingsplan. Det finns inget hinder mot att de båda planerna sammanförs i ett dokument under förutsättning att det uppfyller de krav som ställs i diskrimineringslagen respektive skollagen. Skolans likabehandlingsplan utgår dock inte från skollagens bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling, även om den innehåller många användbara delar. Skolan har gjort en enkät om elevernas upplevelse när det gäller trygghet och kränkande behandling. Resultatet beskrivs översiktligt i planen, liksom de uppsatta målen, men åtgärder som ska genomföras under det kommande året är inte direkt kopplade till resultatet. Likaså finns det inte angivet till vem elever ska vända sig om någon händelse inträffar. Dokumentation som beskriver sådana händelser ska enligt den befintliga likabehandlingsplanen lämnas in till rektorn senast vid läsårets slut, trots att utredning, enligt skollagen ska ske skyndsamt.

2012-04-10

13 (18)

Dnr 44-2011:3541

Utredningen visar att ordningsreglerna inte är utarbetade under medverkan av eleverna och att skolan inte har en plan mot kränkande behandling enligt bestämmelserna i skollagen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 5 § och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas när det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering:

Enligt skollagen ska den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäla det till rektorn, som ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. Utredningen ska ske i samråd med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som behöver särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Intervjuer med rektorn, elevgrupperna, personalgrupperna samt skolans dokumentation visar att rutinerna kring särskilt stöd dels har utvecklats, dels har tydliggjorts för personalen, men också att rutinerna ännu inte hunnit få genomslag fullt ut i arbetet med elevernas måluppfyllelse. Enligt intervjuerna fungerar de olika elevstödande funktionernas rutiner och samarbete framförallt i F-5. I kvalitetsredovisningen noteras att det är en avsevärd skillnad på mängden åtgärdsprogram i tidigare och senare årskurser, och frågan väcks där om det är olika bedömningar för behov av åtgärdsprogram i olika årskurser. I årskurs 5 är det endast i svenska, engelska och matematik som elever bedöms riskera att inte nå målen och därmed komma i fråga för åtgärdsprogram. I övriga ämnen bedöms elevernas måluppfyllelse till 100 procent. Först i årskurs 8 har det varit aktuellt med åtgärdsprogram i andra ämnen. Kvaliteten i kunskapsbedömningen i ämnen utöver svenska, engelska och matematik för års-

2012-04-10

14 (18)

Dnr 44-2011:3541

kurser där betyg inte utfärdas behöver alltså säkerställas för att skolan ska kunna veta att alla elever får det stöd de behöver.

Enligt en enkät som eleverna fick besvara vårterminen 2011 är det bara 64 procent av eleverna i årskurs 9 som uppger sig nöjda eller mycket nöjda med att få stöd och hjälp i skolarbetet. Enligt en del av personalintervjuerna fungerar inte systemet med att omgående vidarebefordra signaler till rektorn när elever riskerar att inte nå målen fullt ut i de senare årskurserna. Eleverna i 6-9 uppger att de får anvisning att gå till stödugor om de hamnar efter med sina uppgifter. Enligt personalintervjuer sker inte systematiskt utredning av elevernas stödbehov och inte i samråd med elevhälsan.

Enligt intervjuerna har åtgärdsprogrammen förbättrats, men i de insända exemplen anges inte vilka behov eleverna har i förhållande till de mål de riskerar att inte uppnå eller andra svårigheter. I avsnittet som behandlar elevens starkaste sidor beskrivs personliga egenskaper snarare än faktorer som är av betydelse för elevens kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans rutiner brister när det gäller att uppmärksamma elevers svårigheter och anmäla detta till rektorn, att utreda behoven i samråd med elevhälsan och att upprätta åtgärdsprogram enligt skollagens krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Motivering:

Enligt läroplanen ska lärarna allsidigt utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.

Enligt skolans dokumentation och personalintervjun utvärderas elevernas kunskapsutveckling för de yngre eleverna inte lika noga i alla ämnen som i svenska och matematik och bedömningen av måluppfyllelsen är i många övriga ämnen mer summarisk.

2012-04-10

15 (18)

Dnr 44-2011:3541

Utredningen visar att elevernas kunskapsutveckling inte utvärderas utifrån kursplanernas krav i alla ämnen de får undervisning i. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg/9 kap. 2 § 1985 års skollag jämfört med Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Rektorn vid Prolympia har uppfattningen att personalen arbetar enligt läroplanen, men intervjuer med lärare och elever samt lektionsbesök visar en stor variation mellan lärarna när det gäller hur, och i vilken grad, detta sker. Rektorn uppger att den pedagogiska styrningen främst sker genom diskussioner, och intervjuer med personalen visar att skolans arbetsplan inte utgör en aktiv styrning av det dagliga arbetet. I alla personalintervjuer framgår det att det finns mycket engagemang i arbetslagen, som bland annat bedriver pedagogisk utveckling. Av personalintervjuerna framgår att det pedagogiska ledningsansvaret utövas aktivt framför allt av den ena biträdande rektorn för en del av skolan. Intervjuerna med personalen visar också stort engagemang hos enskilda medarbetare, och att ansvaret för utveckling inom vissa områden läggs på dessa. Enligt personalintervjuer saknas det en sammanhållen syn på elevhälso- teamets arbete från skolledningens sida. Av intervjuerna framgår inte hur rektorns specifika ansvar att leda skolans utveckling mot högre måluppfyllelse tar sig uttryck.

2012-04-10

16 (18)

Dnr 44-2011:3541

Rektorn ansvarar enligt skollagen för att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Skolans dokumentation och intervjuerna visar att det finns variationer i skolans kvalitet, och att kvalitetsarbetet inte i tillräcklig utsträckning utgår från sådana resultat som redovisas under rubriken Måluppfyllelse. I dokumentationen av kvalitetsarbetet saknas en bedömning av de delar i skolans arbete som inte lett till önskat resultat respektive de som varit framgångsrika. Detta gäller även området särskilt stöd trots att åtskilliga underlag för analys finns tillgängliga. Andelen elever i årskurs 8 som inte upplever sig som trygga eller mycket trygga bland kamrater och personal redovisas, men detta resultat föranleder ingen kommentar eller analys. I kvalitetsredovisningen anges avslutningsvis åtgärder för förbättring, men deras samband med resultatet och resonemangen som tidigare förts framgår inte.

Sammanfattningsvis visar utredningen att rektorn i vissa delar inte tar ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas. Vidare är skolans kvalitetsarbete inte systematiskt och det finns brister i dokumentationen och redovisningen av utvecklingsbehov. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen beslutar rektorn om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Vidare framgår att rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som

2012-04-10

17 (18)

Dnr 44-2011:3541

avses i första stycket, om det inte i särskilda föreskrifter i lagen eller annan författning anges att delegation inte får ske.

Med anledning av Skolverkets kritik 2008 av Prolympias organisation med två rektorer ändrade skolan denna så att det numera finns en rektor och två biträdande rektorer. Den ena biträdande rektorn har ansvar för årskurserna F-5 som är lokaliserade i en gemensam byggnad. Av intervjuer med lärare och elever framgår det att den biträdande rektorn betraktas som rektor. Vidare har rektorn gjort en generell delegering av hela ledningsansvaret för den delen av verksamheten till den biträdande rektorn, utom de beslut i enskilda elevärenden som inte får överlåtas.

Utredningen visar att rektorns delegering av ledningsuppgifter till den ena biträdande rektorn omfattar inte bara enskilda uppgifter. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Prolympia i Jönköpings kommun

Skolverket beslutade den 8 januari 2001 (dnr 2000:1065) att Jönköpings idrotts-högstadium, sedermera Prolympia, i Jönköpings kommun, har rätt till bidrag för grundskola med årskurserna 7-9 med start läsåret 2001/2002.

Den 14 december 2004 (dnr 43-2004:486) meddelade Skolverket beslut om tillstånd att bedriva verksamhet i årskurs 6, och den 8 december 2006 (dnr 2006:1103) om att bedriva verksamhet i förskoleklass och årskurs 1-5. Verksamheten i sistnämnda delar startade hösten 2007.

Verksamheten i Jönköpings idrotts-högstadium, numera Prolympia, startade läsåret 2002/2003 och omfattar utbildningarna förskoleklass samt grundskola årskurserna 1-9.

Prolympia bedriver sin verksamhet i fyra byggnader som helt eller delvis används av skolan och som ligger inom två hundra meters avstånd från varandra. Förskoleklassen till och med årskurs 5 är samlade i en byggnad, årskurs 6 och 7

2012-04-10

18 (18)

Dnr 44-2011:3541

i en, årskurs 8 i en annan och årskurs 9 i ytterligare en annan där också bild- och textilslöjdsalar finns. Här bedrivs även merparten av skolans idrottsundervisning samt några profilidrotter. Denna byggnad ägs av KFUM som även driver verksamhet i byggnaden.

Skolan har 44 elever i förskoleklass och 507 elever i grundskolan, varav cirka 65 procent i årskurserna 6–9. Alla klasser är åldershomogena utom i årskurserna 3–4. Skolan är organiserad i arbetslag, två stycken för F–5, ett för 6–7, ett för årskurs 8 och ett för årskurs 9.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Jönköpings kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Jönköpings kommun har skriftligen redogjort för att Prolympia sänder över sin kvalitetsredovisning och deltar i ett gemensamt informations- och erfarenhetsforum. Kommunen har funnit att både brukarenkäten och kunskapsresultaten har visat goda resultat för skolan, vilket inneburit att kommunen inte funnit det aktuellt med någon djupare insyn i skolans verksamhet.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Thomas Nilsson och avdelningsjurist Ingrid Brännare deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Kjell Hedwall
Avdelningschef

Monika Ivarsson
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn hos alla huvudmän för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.

För fristående skolor genomförs en tillsyn som är sammanhållen. Detta innebär att fristående skolor inom samma utbildningsföretag, oavsett geografisk hemvist, besöks under en viss period. Denna tillsyn rör enbart utbildningsföretag med två eller fler skolor.

Tillsynsplanen för dessa utbildningsföretag finns publicerade på Skolinspektionens hemsida.

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information

från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).